

A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

alperes ellen építési ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti perében a bíróság meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A bíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25.§-a alapján kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását, és indítványozza, hogy az Alkotmánybíróság a *Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény (Balaton törvény) 46.§ c.)* pontjának Alaptörvény ellenességét állapítsa meg, illetve az Alaptörvény ellenes jogszabály jelen ügyben való alkalmazhatóságát zárja ki.

A bíróság egyidejűleg a peres eljárást felfüggeszti.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A kezdeményezés alapjául szolgáló ügy tényállása az alábbi:

A felperes tulajdonában áll a [REDACTED] helyrajzi számú, 2.256 m² területű, szántó művelési ágú ingatlan. A HÉSZ szerint az ingatlan övezeti besorolása MK4 jelű kertés mezőgazdasági terület. Az ingatlan a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része, így természetvédelem alatt álló természetvédelmi terület.

A felperes 2011. óta mezőgazdasági östermelő. Nyilvántartásba vett családi gazdaság tagja, és regisztrált kis létszámú állattartó telepet működtet 9 anyakecskével, melyek folyamatos állatorvosi ellenőrzés alatt állnak. A felperes az ingatlanon egy kb. 30 m² állattartó istállót és egy kb. 12 m² területű szénatároló építményt helyezett el, amelyek a felperes állattartását szolgálják.

Az elsőfokú hatóság a Veszprém Megyei Kormányhivatal Balatonfüredi Járási Hivatala mint elsőfokú hatóság (továbbiakban elsőfokú hatóság) előtt hivatalból indult építésrendészeti eljárás.

Az elsőfokú hatóság 2017. november 30. napján meghozott VE-03D/EH/01396-9/2017. számú határozatával kötelezte a felperest, hogy a Szigliget 0109/10 helyrajzi számú, külterületi ingatlanon szabálytalanul, a HÉSZ előírásaiba ütközően megépített faszerkezetű nyeregteretű hullámpala fedésű állattartó építményt és a faszerkezetű lapostetős hullámpala fedésű félig nyitott szénatároló építményt bontsa le.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2018. január 26. napján meghozott VEB/005/653-3/2018. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Határozatában rögzítette, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 18.§ (1) bekezdése alapján építési tevékenységet végezni az e törvényben foglaltak, valamint az egyéb jogszabályok megtartásán túl, csak a helyi építési szabályzat előírásainak megfelelően szabad.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	111/1858-0/2018
Érkezett:	2018 DEC 28.
Példány:	1
Melléklet:	6 db
Kezelőiroda:	H

Az alperes határozatában megállapította, hogy a felperes által épített állattartó és szénatároló építmény nem felel meg a Balaton törvény és a HÉSZ előírásainak. Megállapítása szerint egyrészt a Balaton törvény 8.§ (3) bekezdés b.) pontja szerint a szántó művelési ágú terület nem építhető be, másrészt a HÉSZ 3.§ (4) bekezdés b.) pontja alapján a településen nem alkalmazható pala és hullámpala építőanyag, harmadrészt az építési tevékenység a Balaton törvény 46.§ (1) bekezdés c) pontjába és HÉSZ 30.§ (2) bekezdés d) pontjába ütközik, amely előírja, hogy a területen csak szőlővel és borászattal kapcsolatos épület helyezhető el.

A felperes az alperes határozatával szemben keresetet nyújtott be, amelyben az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte.

Keresetében arra hivatkozott, hogy a hullámpala tetővel és faszerkezettel kapcsolatos előírások megsértése átalakítással megszüntethető, illetve a szántó művelési ág átminősítése is megoldható, azonban az a tilalom, amelyet a Balaton törvény 46.§ c.) pontja ír elő, az Alaptörvényben biztosított tulajdonhoz való jogát, illetve a jogbiztonsághoz fűződő alapértéket is sérti.

Arra hivatkozott, hogy az Éltv. 6. §-a biztosítja, hogy állat tartása csak állategészségügyi, közegészségügyi, állatjóléti, környezetvédelmi és természetvédelmi indokkal korlátozható. Ennek ellenére az a rendelkezés, hogy az adott mezőgazdasági területen csak szőlőműveléssel és borászattal kapcsolatos építmény elhelyezését teszi lehetővé, közvetett módon korlátozza az állattartást. Előadta továbbá, hogy ez az előírás az OTÉK 29.§ (1) bekezdésével is ellentétes, amely előírja, hogy mezőgazdasági területen a növénytermesztés, az állattartás és állattenyésztés és az ezzel kapcsolatos építmények elhelyezhetők.

Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy határozata mindenben megfelel a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek. Az alperes nem jogosult a hatályos jogszabályi rendelkezések észszerűségét felülbírálni, az alperes a hatályos jogszabályi rendelkezések megfelelően jogszerű döntést hozott.

A közigazgatási perben alkalmazandó jogszabályok:

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény (Balaton törvény) megalkotására a preambulumban írtak szerint a Balaton kiemelt üdülőkörzet területén a táji, természeti és települési környezet minőségének védelme, és megelőzés elvének érvényesítésével egy véges és nehezen megújuló környezeti érték megóvását szolgálja, amelyek a jelentős gazdasági potenciált képviselő üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez is szükségesek, és ezen előírások garanciája miatt alkotta meg a törvényt.

A Balaton törvény 46.§ c) pontja úgy rendelkezik, hogy szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetén építeni csak a legalább 80%-ban szőlőműveléssel hasznosított telken, kizárólag a szőlőművelést, szőlőfeldolgozást, bortárolást vagy a borturizmust szolgáló épületet, illetve ahol az M-1 és az M-2 övezetbe tartozó szabályozási előírások lehetővé teszik, lakófunkciót is kielégítő épületet lehet.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 29.§ (1) bekezdése szerint a mezőgazdasági területen a növénytermesztés, az állattartás és állattenyésztés, halászat, továbbá az ezekkel kapcsolatos saját termék feldolgozása, tárolására és árusítására szolgáló építmények helyezhetők el.

Az Élelmiszerláncról és hatósági felügyeleti eljárásról szóló 2008. évi XLVI. törvény (Éltv.) 6.§ (1) bekezdése alapján állatot tartani csak jogszabályban előírtaknak megfelelő helyen és módon szabad. Az Éltv. 6.§ (5) bekezdés szerint állat tartását csak állategészségügyi, közegészségügyi, állatjóléti, környezetvédelmi, illetve természetvédelmi indokkal lehet korlátozni.

Az Éltv. 6.§ (6) bekezdése szerint mezőgazdasági haszonállat tartása önkormányzati rendeletben nem korlátozható.

A bíróság értelmezése:

A felperes ingatlana mezőgazdasági területen helyezkedik el, ahol állattartással kíván foglalkozni. A felperesnek 8 darab kecskéje van, és ezek ellátása érdekében az állattartási előírásoknak megfelelően köteles az állatok megfelelő elhelyezéséről gondoskodni. A felperes ennek megfelelően építette fel a szabálytalan építménynek minősített ólat és szénatárolót.

A felperes ingatlana mezőgazdasági területen fekszik, és a Balaton törvény 40.§-ban szabályozott kertes gazdasági terület övezetébe tartozik, ahol a Balaton törvény 40.§-ban írt mértékek megtartása mellett lehetőség van beépítésre.

Ugyanakkor a felperes ingatlana szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetébe is tartozik.

A szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetére vonatkozóan az ügyben alkalmazandó Balaton törvény 46.§ c.) pontja kimondja, hogy szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetén építeni csak a legalább 80 %-ban szőlő műveléssel hasznosított telken, kizárólag a szőlőművelést, szőlőfeldolgozást, bortárolást, borturizmust szolgáló épületet lehet.

Az alperes által kifogásolt egyik szabálytalan építési ok az volt, hogy a felperes a 8 darab kecske védelme és tartása érdekében szükséges állattartó építményt, illetve szénatároló építményt épített, amely nem minősül szőlőműveléssel és borászattal kapcsolatos építménynek, ezért a Balaton törvény 46.§ c) pontja alapján ilyen építmény elhelyezésére nincs lehetőség.

A fent idézett Éltv. 6.§ (5) bekezdés alapján a törvény az állattartás korlátozását kizárólag egészségügyi, környezetvédelmi és természetvédelmi okból teszi lehetővé.

A jelen ügyben alkalmazandó Balaton törvény 46.§ c.) pontja következtében a szőlő termőhelyi kataszteri területnek minősülő mezőgazdasági területen az állat tartása közvetett módon tilalmazott, azonban ennek a tilalomnak nincsen egészségügyi, környezetvédelmi, vagy természetvédelmi indoka.

A Balaton törvény preambuluma szerint ugyanis a törvény megalkotásának célja az volt, hogy a védett területeken az üdüléssel, idegenforgalommal kapcsolatos tevékenység visszaszorítására kerüljön sor, mert környezetvédelmi és természetvédelmi érdek az, hogy ezeken a természetvédelmi kiemelt területeken ne szaporodjanak el az üdülési célú lakóépületek. A Balaton törvény beiktatásának és megalkotásának tehát célja a természetkárosító beavatkozások visszaszorítása, az egészséges környezethez való alkotmányos alapjog biztosítása, és a természet- és környezetvédelmi érdekek előtérbe helyezése a gazdasági érdekek alárendelésével. Erre tekintettel volt szükséges, hogy a törvény az idegenforgalom és a környezetvédelem közötti összhangot megteremtse, és lehetőség szerint szűkítse azoknak a típusú építményeknek az elburjánzását, amelyek lakó funkcióra, illetve üdülési célból épültek. Kiemelt cél az, hogy a természetes, környezetvédelmi szempontból fontos és kiemelt tevékenységi célú építkezésre kerülhessen sor.

Az állattartás azonban a környezetvédelmi és természetvédelmi célokat nem korlátozza, sőt, azokkal kifejezetten összhangot képez.

Megállapítható, hogy a Balaton törvény jelen ügyben alkalmazandó 46.§ c) pontjának rendelkezése alapján olyan építési korlátozás következett be, amely nemcsak az üdülésre szolgáló építkezéseket szorította vissza, hanem a mezőgazdasági termelők állattartási tevékenységét akadályozza.

Tekintettel arra, hogy Szigliget külterületének mintegy 80 %-a szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetébe tartozik, ezért a felperes alappal kifogásolja azt, hogy e rendelkezés alapján Szigliget jelentős részén az állattartással kapcsolatos építmények elhelyezésének tilalma miatt állattartási tevékenység nem végezhető.

Az alkalmazandó jogszabályok Alaptörvény ellenessége:

Az Alaptörvény B.) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független demokratikus jogállam.

Az M.) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapul.

A XIII.) cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van a tulajdonhoz.

A XIII.) cikk (2) bekezdése alapján tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

A bíróság álláspontja szerint a jelen ügyben alkalmazandó Balaton törvény 46.§ c.) pontja sérti az Alaptörvény M.) cikk (1) bekezdését és a XIII.) cikk (1) és (2) bekezdését, mert aránytalanul korlátozza az ingatlan tulajdonos, különösen a helyben lakó őstermelők vállalkozáshoz és tulajdonhoz való jogát, továbbá sérti az Alaptörvény B.) cikk 1. pontjában írt jogbiztonságot azzal, hogy a Balaton törvény 46.§ c.) pontja nincsen összhangban az állattartásra vonatkozó törvényi előírásokkal.

Jogbiztonság:

Az Éltv. 6.§ (5) bekezdése alapján az állat tartása kizárólag közegészségügyi, környezetvédelmi és természetvédelmi indokkal korlátozható, azonban a Balaton törvény 46.§ c) pontjának rendelkezése a mezőgazdasági területnek minősülő szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetében úgy tilalmazza az állat tartását, hogy annak egészségügyi, környezetvédelmi, vagy természetvédelmi indoka nincsen.

Tény, hogy a szőlő termőhelyi kataszteri terület övezet kijelölésének indoka az volt, hogy a kijelölt területeken szőlőtermesztéssel kapcsolatos tevékenység történjen, azonban nincsen egészségügyi, környezetvédelmi, vagy természetvédelmi indoka annak, hogy ezen a mezőgazdasági területen a kisüzemi állattartást - az állattartó építmény elhelyezésének tilalma folytán - korlátozzák.

A Balaton törvény nyilvánvaló hiányossága az, hogy a törvény az állattartó építmények elhelyezése körében egyáltalán nem tartalmaz rendelkezéseket, ugyanakkor az ügyben alkalmazandó megszorító rendelkezés - amely a Balaton törvény hatálya alá tartozó területek túlnyomó részét érinti - az állattartást korlátozza, ami az Éltv. 6.§ (5) bekezdés rendelkezésével ellentétes.

Ebből következően az Éltv. 6.§ (5) bekezdésével nem összeegyeztethető a Balaton törvény 46.§ c.) pontjában írt építési korlátozás, amely a felperest, és több száz őstermelőt akadályoz az állattartási tevékenysége végzésében.

Tekintettel arra, hogy a törvényi rendelkezések nincsenek összhangban, ez a jogbiztonság alapvető elvébe ütközik. Elvárható, hogy az építési szabályok és az állattartási szabályok összhangban legyenek, különös tekintettel arra, hogy az állattartás szükségszerű következménye az állattartó építmény építése, ezért az állattartásra és építési szabályokra vonatkozó törvényi előírások szorosan összefüggnek, amelyeknek összhangban kell állni.

Tulajdonhoz való jog:

Az ügyben alkalmazandó Balaton törvény 46.§ (1) bekezdés c) pontja a felperes tulajdonjogának alaptörvény - ellenes korlátozását is megvalósítja, hiszen a rendelkezés olyan építmény felépítését tilalmazza, amelynek a Balaton törvényben megfogalmazott indoka nincsen. A Balaton törvény megalkotásának célja a természetvédelem és környezetvédelem érdekében az üdülőépületek visszaszorítása. A felperes állattartó építményének felépítése semmilyen módon nem sérti a közérdeket, így tehát e törvényi rendelkezés alapján a felperes tulajdonjogának korlátozására olyan módon került sor, amely közérdekkel nem magyarázható. Nincsen olyan közérdek, amely a tulajdonjog korlátozását indokolja.

Munka és vállalkozás szabadsága:

A felperes mezőgazdasági őstermelőként állattartási tevékenységét kíván végezni a Balaton törvény hatálya alá tartozó területen, azonban a Balaton törvény korlátozó rendelkezése miatt el van zárva attól, hogy őstermelőként állattartási tevékenységet végezzen. Tekintettel arra, hogy az állattartáshoz az állattartásra vonatkozó jogszabályi előírások alapján állattartó építmények szükségesek, ezért ahhoz, hogy a felperes a mezőgazdasági területen az őstermelői tevékenység keretében kecskéit tartani tudja, a tartásukhoz állattartó építmény, ellátásukhoz szénatároló építmény elhelyezése szükséges.

A bíróság mindezek alapján kéri, hogy az Alkotmánybíróság a perben alkalmazandó Balaton törvény 46.§ c.) pontjának alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és a jelen ügyben való alkalmazhatóságát zárja ki.

A bíróság egyidejűleg a Pp. 126.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a peres eljárást felfüggesztette.

A végzés elleni fellebbezési jogot a Pp. 128.§ (5) bekezdése zárja ki.

Veszprém, 2018. december 11.

dr. Stettler Noémi s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

